

BOLYAIS SIKEREK A DIÁKOLIMPIAI DÖNTŐKÖN

Országos bajnok lett a **Bolyai János Gimnázium fiú röplabdacsapata** a Pécssett megrendezésre került Diákolimpia döntőjén. Az aranyérmes szerzett csapat tagjai: *Bokor Gábor, Bondor Tamás, Váradi Zoltán, Gönczi Gergő, Gulyás Gergő, Princz-Jakovits Péter, csabai András és Kosiczky Ferenc.* Edző-testnevelő tanáruk: *Nyilas Bea. Princz-Jakovits Péter* elnyerte továbbá a legjobb támadó címet és *Bokor Gáborral* együtt az All Star csapat tagja is lett.

A **leány kosárlabdacsapatok** országos megmérettetésén a bolyaisok a **bronzérmes** szereztek meg. A csapat tagjai: *Tóth Adrienn, Kovács Krisztina, Tóth Edit, Papp Katalin, Mátrai Zsófia, Tamás Ingrid, Horváth Olívia, Rabb Enikő és Orbán Anna.* Edző-testnevelő tanáruk: *Ábel József.*

BALLAGÁS

(2004. május 8.)

A Bolyai János Gimnáziumban négy év alatt nyújtott kiemelkedő sportteljesítményéért a Bolyai Iskolai Diáksport-körtől

ELISMERŐ OKLEVELET ÉS KUPÁT KAPOTT

BOLLA BENCE, 12. A osztályos tanuló, kosárlabdázó, a Diákolimpián harmadik, kétszer pedig 7. helyezett csapat tagja. NB I-es junior játékos. Az országos utánpótlás bajnokság ezüstérmese.

MAGÓ ÁGNES, 12. A osztályos tanuló, úszó. Diákolimpián kétszeres ezüstérmes, egyszeres bronzérmes és negyedik helyezett, aki korosztályában válogatott kerettag volt.

SZILVÁSI LÓRÁND, 12. A osztályos tanuló, röplabdázó. Kétszeres junior országos bajnok, és kétszeres ifjúsági országos 2. helyezett. A Diákolimpián a 4. és 5. helyezett csapat tagja.

TÓTH ADRIENN, 12. B osztályos tanuló, kosárlabdázó, korosztályos válogatott sportoló, NB I-es játékos, Magyar Kupa győztes. A Diákolimpiákon egyszeres bajnok, kétszer második és harmadik helyezett csapattag.

JENEI GÁBOR, 12. B osztályos tanuló, kosárlabdázó, NB I-es junior játékos. Az országos utánpótlás bajnokságban a 4. helyezett csapat tagja. A Diákolimpián kétszeres 7. helyezett.

BALLA ISTVÁN, 12. C osztályos tanuló, atléta. Országos bajnok 100 méter gáton, országos döntős több atlétika-számban. Kiemelkedő teljesítményt nyújtott 100 méteres síkfutásban, távolugrásban. Tagja volt az országos döntőbe jutott mezeifutó-csapatnak.

KOVÁCS KRISZTINA, 12. D osztályos tanuló, kosárlabdázó, volt NB-I-es játékos, korosztályos válogatott. A diákolimpiai bajnokcsapat tagja, aki kétszer volt a 2. és 3. helyezett együttes tagja.

ALAPÍTVÁNYI DÍJAK

A tanév elején megalakult Appendix Alapítvány – a Bolyai János Gimnáziumért a legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtó diákokat a következő díjakkal jutalmazta:

10.000 FT-OS JUTALOMBAN részesült német nyelvi felsőfokú nyelvvizsgájáért ÖRDÖGH ATTILA, 12. D osztályos tanuló, aki négy éven keresztül jeles és kitűnő bizonyítványa mellett olasz nyelvből is középfokú „C” típusú nyelvvizsgát szerzett. Diákíróként gimnáziumi éve alatt rendszeresen publikált az Irodalmi Bolygatóban, s ebben a tanévben a Petőfi Népe által meghirdetett Diákpublika pályázaton a legjobb diák-újságíró címet nyerte el.

„**A LEGEREDMÉNYESEBB SPORTOLÓ**” címet, és a vele járó **8.000 Ft-os ösztöndíjat** kiemelkedő diákolimpiai eredményeiért TÓTH ADRIENN, 12. B osztályos tanuló kapja, aki a kosárlabda csapat tagjaként egyszer országos első, háromszor második, egyszer országos harmadik lett.

8.000 Ft-os Művészeti díjban két tanulót részesített a Kuratórium.

A képzőművészet területén a legkiemelkedőbbnek GONDA ANNA 12. D osztályos tanuló bizonyult. Először 2002-ben válogatták be alkotásait a Bolyai Napok keretében rendezett kiállításra, majd 2003-ban az Erdei Ferenc Művelődési Központban rendezett kiállításra, valamint a „Föld” című művét az Amatőr Artium Bács-Kiskun Megyei Tárlatára.

A másik díjazott NÉMETH RÉKA 12. B osztályos tanuló, aki négy évig az iskola leánykarának és kamarakórusának tagja volt, s három éven keresztül szólamvezetőként segítette a kórus munkáját. Tanulmányi eredménye is mindvégig jeles és kitűnő volt.

A szaktárgyi munkaközösségek véleménye alapján „**A TANTÁRGY LEGJOBBJA**” címet és az ezzel járó 5.000 Ft-os könyvutalványt három tanuló nyerte el.

A „**TÖRTÉNELEM LEGJOBBJA**” címet CSENDŐR ILDIKÓ 12. B osztályos tanuló kapja, aki az elmúlt tanévben a Megyei Történelem Versenyen és az iskolai, a reformkorról meghirdetett versenyen is harmadik helyezett lett. Tanulmányi eredménye a gimnáziumi évek alatt végig jeles volt.

A „**BIOLÓGIA ÉS A KÉMIA LEGJOBBJA**” címet BARANYÁK ZSUZSANNA 12. B osztályos tanuló nyerte el, aki mindkét tantárgyból az Országos Középiskolai Verseny II. fordulójába jutott. Emellett tagja volt a Curie Környezetvédelmi Versenyen országos 4. helyezett csapatnak. Tanulmányi eredménye végig jeles és kitűnő volt.

Az „**INFORMATIKA TANTÁRGY LEGJOBBJA**” címet a kuratórium SALAMON DÁNIEL, 12. C osztályos tanulónak adta, aki a Gábor Dénes Számítástechnika Emlékversenyen 10. osztályban országos 3., 11. osztályban 7., idén kilencedik helyezett lett, emellett számítástechnikából az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny II. fordulójába jutott.

„**A LEGJOBB TANULÓ**” címet, és az ezzel járó **12.000 Ft-os ösztöndíjat** HORVÁTH JUDIT, 12. D osztályos tanuló kapta. Négy éven keresztül kitűnő bizonyítványt szerzett. A 2001/2002-es tanévben az Irinyi János Kémiaversenyen országos 21. lett. Ő is tagja volt az országos 4. helyezett környezetvédelmi csapatnak. Az elmúlt és az idei tanévben kémia és biológia tantárgyakból az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny II. fordulójába jutott.

A „**BOLYAI-DÍJAT**” és a vele járó **20. 000 Ft-os ösztöndíjat** olyan tanuló nyerte, aki kitűnő tanulmányi eredménye mellett angolból felsőfokú „A” és középfokú „C” típusú nyelvvizsgát szerzett, és számtalan tanulmányi verseny eredményes résztvevője volt. Versenyeredményei közül a legjelentősebbek: a Curie Kémiaversenyen országos első, az Irinyi kémia versenyen megyei 1. és országos 9., a Vegyész Tornán országos 25., a Kémia OKTV-én országos 18., a Szakács Jenő Fizikaversenyen megyei 2. helyezett lett, kémia,

biológia, fizika és matematika tantárgyakból többször az OKTV II. fordulójába jutott, s emellett számtalan egyéb verseny díjazottja is volt. A Bolyai-díjat MIZSEI RÉKA 12. C osztályos tanuló kapta.

Az ünnepség a Szózáttal fejeződött be.

TANÉVZÁRÓ AZ APPENDIX ALAPÍTVÁNY KITÜNTETETTJEI a 2003/2004-es tanévben

A Kuratórium **10.000 FT jutalomban részesítette** felsőfokú nyelvvizsgája megszerzéséért: *Ádám Endre, 11/C és Tar Katalin 11/D* osztályos tanulókat.

„**A TANTÁRGY LEGJOBBJA**” címet és a vele járó 5.000 Ft-ot a következők kapták:

„**A Történelem Legjobbja**” *Semperger Éva, 10/C* osztályos tanuló lett, aki a megyei történelmi verseny döntőjébe került. A Történelem levelezős országos versenyen 1. helyet szerzett..

„**A Német nyelv Legjobbja**” *Tar Katalin, 11/D* osztályos tanuló lett, aki az OKTV 2. fordulójába bejutott, eredményesen képviselte sikerrel iskolánkat az Alpok-Adria grazi rendezvénysorozaton, s ott egy drámarészletet is előadott.

„**A Kémia legjobbja**” címet a 2003/2004-es tanévben *Fodor Anna, 10/B* osztályos tanuló kapta, aki kitűnő tanuló és az elmúlt évi Irinyi János kémiaverseny megyei 3. lett.

„**A Művészetek tantárgy Legjobbja**” *Fülei Edit, 11/B* osztályos tanuló lett, aki bejutott a Lyka Károly művészettörténeti OKTV 2. fordulójába. Rajzait több kiállításon mutatták be.

MŰVÉSZETI DÍJBAN (8.000 FT) részesítette az Alapítvány kuratóriuma *Lőrincz Beatrix, 11/D* osztályos tanulót, aki évek óta eredményes, színvonalas énekes-irodalmi munkát végez az iskolában. Versei nemcsak az iskolaújságban jelentek meg, hanem a Kecskeméti Lapokban is. Eredményesen szerepelt *Vízió* c. drámai játékaival az idei *Ide nekem az oroszánt is!* Művészeti bemutatón. Ott rendezői különdíjban részesült. Darabját több középiskolában is bemutatták.

VARGA SZANDRA A BOLYAI-KÖZÉPISKOLÁK ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA

2004 áprilisában is megrendezésre került a már szinte hagyománynak számító **Bolyai-középiskolák országos találkozója**. Ócsa és Kecskemét után idén a Bolyai János Fővárosi Gyakorló Műszaki Szakközépiskola vállalta a szervezést. A Bolyai János Gimnáziumot 5-en képviseltük: **Marssó Rita (11. A), Túri Veronika (9. D), Jádi Dániel (11. B), Antal Krisztián (9. C) és én.**

Izgatottan készültem az indulás napjára, mert először vettem részt ilyen találkozón és megtiszteltetésnek éreztem a feladatot. Ápr. 1-jén néhány óra vonatozás (és sajna metrózás) után érkeztünk meg a fővárosba. A Nyugati pályaudvaron két ottani bolyais diák várt minket, ők voltak a kísérőink a három nap alatt. Miután megkaptuk a szobáinkat a koleszban (a fiúk az iskola kollégiumában, a lányok a Szlovák kollégiumban), egy gyors, de tartalmas vezetés kaptunk az iskolában. Kívülről első ránézésre nem sokat ígért a 150 éves épület, de ahogy beléptünk, egész már arculat tárult elénk. Az ódon falak között modern felszerelések látták el

az iskola tanulóit, akik egyébként főleg fiúk voltak az iskola jellegéből adódóan. (Nem lettem volna az iskolában tanuló két lány helyében...) A vezetés után az igazgató, **dr. Szenes György** köszöntött minket. Majd **Gazda István** másfél órás előadása következett **A két Bolyai és kora** címmel. Egy kis szabadidő után ismerkedési estet tartottak nekünk. A jobbnál jobb játékok, és a hangulat összehozta az embereket. Lehetőségünk volt az iskola néhány tanárával is megismerkedni.

A pénteki nap még izgalmasabbnak ígérkezett. Reggeli után 9 órától vetélkedő indult szintén **A két Bolyai és kora** címmel, amin **dr. Főzőné Tímár Éva** igazgatónő és helyettese, **dr. Kovács István** is részt vett. A hét iskola ötfős csapatai versengtek egymással három órán keresztül. Szerencsére nem vérre ment a dolog, így ez is poénokkal, jókedvűen zajlott. A kupát a szervező pesti iskola nyerte el, nekünk meg kellett elégednünk a negyedik hellyel. (Ez is szép eredmény!) Ebéd és 1-2 óra szabadprogram után azonban jóval nagyobb sikert arattunk a **Ki mit tud?-on**. **Túri Veronika** egy népdalcsokorral, **Marssó Rita** pedig a Gyűrűk Urából egy dallal lépett fel, és oszlatlan sikert arattak. De volt ott ezen kívül projektoros iskolabemutató, gitárkoncert (vagy cincogás?) színdarab, más énekes produkció, kemény metal és punk zene is (abban a kicsi tornateremben...). Este hárman tartottuk a frontot az éjszakai városnézésen. Érdekes vezetést kaptunk, megfordultunk a Hősök terén, nem maradhatott ki az Állatkert, a Parlament, a Nemzeti Színház (valamint a „Nemzeti Gödör”) és a budai várnegyed sem.

Az utolsó napra szintén egy kirándulást szerveztek. Először a gyönyörű Dunakanyar volt az úti célunk, valamint a Visegrádi várban a különböző kiállítások. Majd mindenki öröme aki akarta, kipróbálhatta a bobot is. Ebédet Szentendrén kaptunk, és ha már itt voltunk, nem maradhatott el a Skanzen megtekintése sem. Nagy sétát tettünk kis hazánk falvai között. Aki akart, még gyertyát is önthetett, vagy megfigyelhette a mézeskalács-készítés fortélyait. Ezekből azért be is vásárolt mindenki. Azért a nap végére rendesen el is fáradtunk.

Este hazafelé a vonaton is a találkozón szerzett élményeinkről beszélgettünk. Rengeteg új ismeretséget kötöttünk, és én biztos nem felejttem el ezt egyhamar.

OKTV-S SZAKVÉLEMÉNY JÁDI DÁNIEL: A LÁNYOK, A LÁNYOK...

Jádi Dániel a Történelem OKTV 2004-es versenyére készített dolgozatának szakvéleményéből adunk részleteket közre. Tanulságul tesszük ezt – az elkövetkezendő években tanulmányt írók számára is.

„A lányok, a lányok...” jelígjű pályamunka szerzője a dualizmuskori oktatáspolitikát, benne a középfokú nőnevelés jellemzőit (intézményrendszerét, törvényi feltételeit, felekezeti háttérét) majd konkrétan a kecskeméti polgári leányiskolának a történetét ismerteti. A hosszú vajúdas után megszületett polgári leányiskoláról szóló pályamunka egésze színvonalasan megírt, tartalmilag és felépítését tekintve is jól sikerült alkotás... A jól összeállított bevezető a témaválasztás indoklását és historiográfiai felvezetést tartalmazza. Így nagyon jól indul a dolgozat. Egy színvonalas, kicsit öntanító jellegű rész következik, mely a dualizmuskori oktatáspolitikai törvényi háttérnek és a középszintű nőnevelés intézménytípológiájával és fogalmainak feltérképezésével foglalkozik. Ebben tisztázza a felsőbb népoktatási intézetek szerepét és a polgári leányiskola helyét a kialakuló intézménystruktúrában. Minthogy Kecskeméten csak a világháború idején jött létre leánygimnázium, így a polgári leányiskola minősíthető a középszintű leányképzés egyetlen tartósan működő helyszínének, amely nem adott lehetőséget érettségi megszerzésére, de a helyi polgári gazdaréteg lányait a társadalmi

elvárásoknak és a gazdaság új kihívásainak megfelelően az elemnél lényegesebben szélesebb ismeretekhez juttatta.

A mű nagy részét kitevő iskolatörténet ismertetése jól sikerült, de komoly hiányérzet is maradt a bírálóban. Egyenletesen jó színvonalú, jól összerakott munkát olvashatunk az iskola előzményeként működő felekezeti iskolák történetéről az állami polgári leányiskola alapításán és Pásthly Károly iskolateremtő munkásságán át az intézet életének bemutatásáig. Ezekben hiteles képet kapunk a város középszintű leányképzésének nehézkes útjáról és az iskola alapítóinak pedagógiai, nevelői hozzáállásról, majd az iskola belső életének, viszonyainak ismertetése következik. A tanulói létszámok és a tanári kar alakulásáról szóló részben a száraz adatokon túl jó idézetekkel és az iskolai életről szóló epizódokkal emeli a dolgozat értékét a szerző. Az intézmény belső viszonyairól, életéről további nagyon fontos részek következnek az épületek sorsáról, a felszereltségről, a fenntartói és tanulói költségekről, majd egy rövid, túl rövid leírás az iskolai életről a tanított tárgyak, óraszámok, könyvtár és háborús időszak tekintetében. Ekkor döbben meg az olvasó, mert az eddig jó színvonalú munka hirtelen véget ér, a leíró részek a 19. oldalon befejeződnek.

Ezt követően színvonalas jegyzetapparátus, megfelelő bibliográfia és melléklet következik, de számos fontos kérdésre nem tért ki az alkotó. A legnagyobb hiányosság, hogy nem vizsgálta a tanulók társadalmi összetételét, vallási rekrutációját, tulajdonképpen a diákok szociológiai bemutatására csak utalások történnek. Erősen hiányolható, hogy ugyanígy Kecskemét város (és esetleg az egész ország) dualista társadalmának és demográfiai helyzetének rövid ismertetése is elmaradt, melynek nyomán az olvasó el tudja helyezni az intézményt a kor szociológiai viszonyai között...A befejezetlenség érzését tovább fokozza, hogy a dolgozat végén nincs az elvégzett munkát összegző zárszó. Ehhez képest csak ajánlás, hogy az iskola utóéletéről egy nagyon rövid ismertetés is készülhetett volna.

A mű szerkezetét illetően a megírt részeknek kitűnő a felépítettsége, és a tagolás is jól sikerült. Összességében kiválóan és arányosan szerkesztett mű született volna,..., a befejezetlenség, csonkaság miatt nem lehet maximális pontot adni...

Az anyaggazdagság és anyagkezelés megfelelő, a jegyzetek (27) és a szakirodalom-jegyzék tudományos igényű és közepes terjedelmű.

A dolgozat egyik legragyogóbb része a kitűnően összerakott és megírt melléklet. Az ebbe fektetett munka lenyűgöző, az anyagkezelés részre maximális pontot adtunk. Nyilván ebbe a részbe olyan sok energiát fektetett a szerző, hogy emiatt nem volt ideje további elemzéseket, értékelést végezni. Az esszé megírásának módját tekintve stílusa élvezetes, gördülékenyen és nyelvileg helyesen fogalmaz. Mondatai világosak, nyelvtanilag pontosak. A szakszókincs használata jól sikerült. A dolgozat a formai követelményeknek szintén megfelel, bár a megírt alapműnek el kellett volna érni a 20 írott oldalt.

Összegezve a pályamunka OKTV-dolgozatként jó (ért négyes) színvonalú, több ponton kiegészítésre szoruló alkotás. Mindenesetre a szigorú bírálat ellenére a pályázat alkotóját és a felkészítőt (Harkai Hajnalka – a szerk.) is szakmai dicséret illeti.

Összpontszám: 102/120

Sáfrán Katalin

Egész júliust Németországban töltöttem, mit is mondhatnék róla, egyszerűen szuper volt! De hogy kicsit részletezzem is, leírom, hogyan kerültem egyáltalán oda.

Szóval volt egy pályázatkiírás a suliban, a D-sek közül biztos többen is látták, erre megírtam-megrajzoltam a feladatot, amit kellett, a némettanároknak tetszett – talán –, és elküldtek egy beszélgetésre a PAD (Pädagogischer Austauschdienst) nevű szervezet egyik ide küldött tanárához, és ő döntötte végül is el, hogy kapok egy ilyen hónapos ösztöndíjat.

Az egész program eredendően egy intenzív nyelvtanfolyam a világ minden részéből jött 16-18 éves németül tanulóknak, de egyúttal Németországot is népszerűsíteni hivatott a fiatalok körében, épp ezért mindent megtesznek, hogy a résztvevők jól érezzék magukat. Ez az én esetemben pontosan azt jelenti, hogy jártunk Bonnban, Kölnben, Münchenben és Berlinben, elegáns hotelekben laktunk és naponta kétszer ettünk étteremben (mindig máshol), nehogy véletlenül egy rossz szót szóljunk otthon az országról.

Nagyon jól megszervezték az egészet, tele érdekes és persze hagyományos programokkal is, a kb. 15 fős csoportokat úgy állították össze, hogy egy országból kettőnél több ember ne legyen együtt (ez persze nem sikerült teljesen, hiszen az oroszok még mindig annyian vannak, mint az o... hát ők.). Egyrészt, hogy rá legyünk kényszerülve a német nyelvű „vegyülésre”, másrészt, hogy minél több, egymástól nagyon különböző népek keveredjenek, hogy kicsit megismerjük a kultúrájukat és hogy rájövünk végre, hogy a világ másik felén is ugyanolyan emberek élnek, mint mi.

Ebben nagy segítség volt, hogy a csoportvezetők is fiatalok voltak, nálunk csak néhány évvel idősebbek, így nem valami tanár-diák viszony, hanem barátság alakult ki köztünk, mindig próbálták úgy alakítani a programot, hogy nekünk tetszen, és ők is unták a kötelező, több órás, gyalogos-idegenvezető városnézéseket. Münchenben például elspóroltak egy kis pénzt és (teljesen tiltott pedig) alkoholt vettek nekünk! Na jó, elvittek minket egy sörkertbe, mert Bajorországban a sör már szinte a kultúra része, de ez illegális volt, a PAD-nél inni (nekünk legalábbis) nem szabad.

Laktunk családotknál is két hétig, Bajorországban, és ami a csúcs volt: a sulis! Július közepén iskolába jártunk, minden nap fél hétkor keltem! Hát, hogy finoman fogalmazzak, nagyon rosszul esett... De szegény bajorokat nagyon sajnálom, ők még mindig 13 évig járnak suliba, és július végén, mint a Messiást várják azt a nyomorult egy hónapos, hű de nagy vakációt.

Egyébként minden előítéletem ellenére a németek kifejezetten kedves, nyitott emberek, tegeztem az ottani szüleimet, az első perctől kezdve úgy viselkedtek velem, mintha családtag lennék. Érdekelte őket, hogy mi a helyzet Magyarországon, sőt, már jártak is Pesten! Nem pedig úgy kezeltek, mint aki a Holdról jött. De azért voltak velük gondjaim, például nem akarták megérteni, hogy a „nem szeretem a barna kenyeret” azt jelenti, hogy nekem már pedig hozzatok fehérét. „Itt nálunk csak az eszik fehér kenyeret, akinek már nincs foga, hogy a barnát elrágja!” Nagyon vicces, nem?! Mindenesetre a náluk töltött két hét alatt változatos bajor specialitásokat főztek nekem, krumpli saláta „alig főtt” hússal, virslisaláta flekkennel és knédli fagyasztóból, na mivel? Krumpli salátával természetesen, és mindez előlről.

Ennek ellenére nagyon rossz volt tőlük elmenni, de rossz kedvűnek lenni aztán egyáltalán nem volt időnk. Reggeltől éjfélig mentünk minden nap, múzeum, városnézés, templom, szabadprogram (más néven vásárlás)...stb. Persze ebbe belefért azért egy ebéd a Hard Rock Caféban, ahol mi lelkes magyarokként lefényképeztünk Madonna dedikált melltartójával és Elvis trapéznadrágjával, szerencsénkre Kölnben pedig pont akkor volt melegfesztivál, mikor mi arra jártunk. És mert Münchenben már nagyon bulizhatnánk volt, elmentünk egy discoba, – nem ám németbe, legyünk kellőképp internacionálisak! Kalinka a hely neve, már

messziről felismerhető a vörös falairól és Lenin két méteres fejről. Belülről se jobb a helyzet, de nehogy a külföldieknek hiányérzetük legyen, a csillagos-vörös-vasajtós kompozícióhoz kristálycsillárok vannak minden mennyeiségben. És persze zene: oroszul! TATU eredetiben meg ki érti még mik, mindenesetre feldobtuk a hangulatot, mert a mi három csoportunknak kb. harmada valamilyen ruszki származék (kazah, örmény, orosz) volt, és ők nagyon tudták ezt értékelni.

Sajnos többször ért minket magyarokat a szörnyű megrázkódtatás, hogy oroszoknak néztek az utcán vagy múzeumban, mikor meghallottak beszélni, még jó, hogy egyikőnk sem az az agresszív fajta, különben kaptak volna nyelvleckét... Mert azért valljuk be, ez több, mint idegesítő dolog. Pedig itt aztán bebizonyosodott, hogy a világon mindenhol vannak magyarok, a suliban például három tanárnak is magyar felesége van, és az egyik argentin srác is magyar, olyan nagyon méghozzá, hogy jobban ismeri pl. az itteni történelmet és a népdalokat, mint mi, akik itt is élünk. És persze találtunk Berlinben magyar éttermet is, badacsonyi pincérrel...

Annyit mondhatok így visszagondolva, hogy ez a hónap mindenképpen egy életre szóló élmény volt, amellet, hogy a leghíresebb helyeket megmutatták az országban, éltem is németek között, és így lehet akárkit is igazán megismerni. Szóval a „javítsunk Deutschland image-én” program teljes sikerrel járt, de az „ismerjünk meg minél többféle embert is”, és hiába volt ez ennyire szuper, szerintem mindannyian kicsit szomorúan gondolunk vissza rá, mert mikor fogok én leghamarabb például Costa Ricába menni....?

Évnyitó Alapítványi kitüntetések

Karancsi Ágnes, 12/D osztályos tanulónak német nyelvből szerzett felsőfokú „C” típusú nyelvvizsgájáért.

Kiss Elek Zoltán, 12/C osztályos tanulónak, a ki a Matematika tantárgy legjobbja címet érdemelte ki kimagasló szaktárgyi tudásával, aki a megyei matematika versenyen első lett, a Szőkefalvi Nagy Gyula Matematika verseny országos döntőjébe jutott, a Gordiusz matematika tesztversenyen 10. lett.

Az Alapítvány kuratóriuma a **Legeredményesebb sportoló** díjat **Tóth Edit**, 11/A osztályos tanulónak adományozta. Kosárlabdázó. A Diákolimpia országos döntőin kétszeres 2. és 3. helyezett csapat tagja volt. 2004-ben kétszer válogatták be az All Star csapatba. NB I-es játékos, korosztályos válogatott sportoló.

A **Legeredményesebb csapat** kitüntető címet két együttesünk is kiérdemelte nagyszerű sporteredményeiért. A **Leány magasugró csapat** országos első helyezését: **Hatvani Nóra**, **Rávai Kitti**, **Sipka Ágnes**, **Pintér Szilvia** és **Horváth Olívia**. Valamint a pécsi Diákolimpián országos bajnok lett az **V. korcsoportos fiú röplabda csapat**: **Bokor Gábor**, **Bondor Tamás**, **Váradi Zoltán**, **Gönczi Gergő**, **Gulyás Gergő**, **Princz-Jakovits Péter**, **Csabai András** és **Kosiczky Ferenc**. Princz-Jakovits Péter nagyszerű játékával kiérdemelte a diákolimpia legjobb támadó játékosa címet, Bokor Gáborral együtt pedig tagja lett az All Star csapatnak is. Edzőjük: Nyila Bea.

BOLYAIS GÓLYÁK

„Szép hagyomány már a kecskeméti **Bolyai János Gimnáziumban**, hogy a tanév első egy-két napján gólyanapokat tartanak. Így történt ez az elmúlt hét második felében is, amikor is a több mint 140 kisdíák megismerkedett osztályfőnökeikkel, fiatal – önismeretei foglalkozásokat, filmmegbeszéléseket vezető – vezető tanárokkal, az iskola- és diákvezetéssel találkoztak. Megismerkedtek az intézmény hagyományaival, lehetőségeikkel, a gimnázium követelményeivel – mindezt játékos formában, kiscsoportos foglalkozások keretében.

A Bolyai Gimnázium vezetésének, pedagógusainak célja ezúttal sem volt más, mint az, hogy a gólyanapokon a pedagógiai, művészeti, sportprogramokkal is oldja az év eleji feszültséget a kilencedikesek körében, akik nemcsak iskolát, hanem sok esetben települést, sőt megyét is váltottak, és gyorsabb beilleszkedést tegyen lehetővé a fiatalok számára.

A napok lezárásaként az iskola aulájában tartották meg a gólya-köszöntőt, amikor a kisdíások osztályközösségei kiállítással mutatkoztak be, a felsőbb évesek pedig műsorral kedveskedtek új iskolatársaiknak. A gólyák népes csapatát Kovács István igazgatóhelyettes köszöntötte, akik a rendezvénysorozat végén egymás közötti vetélkedőn is részt vettek.”

GÓLYÁK A GÓLYANAPOKRÓL

Összegezve: jó volt a 2004-es rendezvény, köszönet a szervezőknek, osztályfőnököknek, projektvezetőknek, a köszöntőben közreműködőknek: Vincze Zoltánnak, Búti Csabának, Dominek Zsoltnak, Schnell Ildikónak, Nyitrai Kűhn Claudiának, Dömötörné Répási Angélának, Újvári Gábornak, Varga Évának, Kemény Évának, Mészáros Mariannának, Bernáth Eszternek, Marssó Ritának, Ócsai Petrának, Józsa Vendelnek, Novák Anikónak, Kis Anettnek, Török Ildikónak, Varga Szendrának, Lőrincz Beatrixnek és Tar Katalinnak. A hangulatos három napot így összegezték a 9. osztályosok:

A „D” osztály: – Egymás megismerésére fordították a szervezők a figyelmet. Sikerral. Úgy érzem, ez a három nap maximálisan beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A projektek felszabadultabbá tették beszélgetéseinket, kevés volt a „száraz” évkezdő anyag. Láttam már jobb filmet is, bár jó hosszan lehetett róla beszélgetni. A gátlások oldására remek volt ez is. A vetélkedő pompás zárása volt a rendezvénynek – Minden kezdet nehéz? Nem így van, legalábbis nem a Bolyaiban. Köszönhető ez a bensőséges környezetnek, a diákok közvetlenségének, a gólyanapoknak. Hogy milyen is az új sulis, kérdezték régi osztálytársaim? Rögtön nem tudtam válaszolni, annyi minden történt velem három nap alatt. A montázképeket az aulában állítottuk ki. Fantasztikus volt! – Hasznos volt az újszerű névtanulás. Nekem a vetélkedő tetszett a legjobban, méh akkor is, ha utolsók lettünk. – A vetélkedő „kocsmatérképe” nagy szívatás volt! De megértem! A vetélkedőre egyen póló kellett volna, mint más osztálynak. Ezt hamarabb kellene megtudnunk. – Örülök, hogy itt tanulhatok. Nem csalódtam. Megtapasztalhattuk, valóban diákközpontú az intézmény. A Csalók c. film nagyon tanulságos volt. A csoportszervezés a projektben nagyon jó volt. Jó volt érezni a köszöntő műsor alatt, hogy a felsőbb évesek milyen szívesen adták azt elő, szívélyesen fogadtak bennünket. A jövő héttel kapcsolatban van bennem feszültség, kezdődik a tanulás. Vajon milyenek lesznek a tanárok? – A városi körséta annak ellenére tetszett, hogy kecskeméti vagyok. Máshonnan jött diáktársaimnak pedig kimondottan hasznosnak bizonyult. A gólyanapok összehoztak bennünket. – Ezt a szokását meg kellene tartania az iskolának! Finom az ebéd is. Kár, hogy nincs vegetáriánus étel. – A műsort köszönjük a felsősöknek. Együtt megnézni Kecskemétet – egy gólyának – jó ötlet. – Ennél jobb rendezvénnyel nem

lehetett volna bevezetni egy 15 éves gyereket az iskola rejtelseibe, az osztályok sűrűjébe. Tetszett a közös plakátkészítés. Izgalmas volt a vetélkedő. – Az osztályok közti karaoké volt a legjobb. Az egyetlen problémát a korán kelés okozta! – A három nap jól meg volt szervezve. Nekem tetszett. Sajnos, a következő héten tanulás vár ránk. – Meglepett, hogy a tanárok milyen kíváncsiak véleményünkre. Különösen az osztályfőnök. Klassz volt a felsőbb évesek műsora. Remélem, lesz még ehhez hasonló jó dolog az életemben itt a Bolyaiban. – Ez alatt a három nap alatt megérezhettem azt, hogy örülhetek annak, hogy ide járok, és mekkora bulit is hagyott ki az, aki nem ide felvételizett! – Az egész jól meg volt csinálva! – Jól érzem magam, köszönhetem a gólyanapoknak. – Kellemes emlékeket szereztem, melyekre, remélem, később is fogok emlékezni. – A jó hangulat segíti a csapatszellemet! Most már én is Bolyai gimisnek érzem magam. – A tanárok mindenben a segítségünkre voltak. Várom a hasonló élményeket! – Csaba bácsi tekintetén sokszor láttam, hogy neki is milyen fontos a feladatok végrehajtása.

A „C” osztálybeliek: - Jó ötletnek tartom a gólyanapokat. – A köszöntő jó volt, nem volt hosszú. Nagy tehetségek járnak ebbe a gimibe! – Jó, hogy kitalálták a gólyanapokat. Tetszettek a filmhez kapcsolódó feladatok. Azon a csoportfoglalkozáson beszélhettem igazán őszintén először osztálytársaimmal. A vetélkedő klassz volt. Örültem, hogy megnyertük. Ebből a csoportból még egy jó kis osztály lehet! – Nagyon családias, barátságos közeg fogadott bennünket az iskolában az első napokon. A tanár úr néhány humoros megjegyzéssel kitűnően oldotta a hangulatot. – A projekt sokat segített a megismerkedésben. Öröm volt látni a felsőbb évesek műsorát, olyan szemmel is, hogy milyen tehetséges tanulók járnak is ide! Teljesen elégedett vagyok! – Örülök, hogy a tanárok szelíden beszélnek a gyerekekkel, az osztályfőnöknek meg jó a humora. – A legjobban a csoportmunka és a vetélkedő tetszett Jó volt látni, hogy a vetélkedőn is részt vett az oszifő, ő is ember! Ha új iskolát kellene választanom, ismét a Bolyait jelölném! – Köszönjük! – A plakátkészítés nagyon jó ötlet! Harmadik napra egész összeszoktunk már! – A film és a róla való beszélgetés összehozta az osztályt. – Mi voltunk a legboldogabbak, hisz mi nyertük a vetélkedőt! Dominek tanár úr éneke a Macskajajból sem volt akármilyen! – Megnyugodtam. Jó iskolába kerültem. – Az első napon a sok adminisztráció unalmas volt. Azért tetszettek a Gólyanapok. – Lusta voltam részt venni a feladatokban (amit már megbántam), de láttam a társaim arcán, hogy jól szórakoznak.

A „B”-sek: - Ildikó néni egy nagyon aranyos, kedves hölgy. Öt darab százas szöveget vert be egy tuskóba a vetélkedőn. Nagy tapsot kapott. A mostani szórakozás mellé egyre inkább furakodik a tanulás. – Örülök, hogy bolyais vagyok. – Jól éreztem magam, bízom benn, így lesz ez négy évig. – Szorongva kezdtem, harmadnapra már ismerősök közt voltam, sőt barátok közt. – Az osztályfőnök játéka nagyon tetszettek. A vetélkedő csalódást okozott. Azt hittem, hogy ugrálni kell... Először nem voltam elragadtatva, de a végén jól éreztem magam. – A városnézés nem tetszett, mert kevés volt rá az idő. Az osztályok közötti vetélkedő jó volt. – Jó gólyának lenni. – Szerdán feszült voltam. A filmet élveztem és a projektmunkát. – Remélem, az egész év ilyen jó hangulatban telik. – A vetélkedőn hiányoltam a sportfeladatokat. – Köszönet a felsőbb éveseknek a műsorért! – A három nap alatt megkedveltették velem az iskolát, beavattak az itteni életbe, és bátran ki merem jelenteni, hogy mindig jó kedvvel fogok ide jönni. – Finom volt a torta! – Hétfőn már úgy megyek be az osztályba, hogy mindenkit ismerek! Köszönöm ezt a három napot! – Egy valami volt mindenben rossz – az, hogy rövid volt

„A”-sok: - Életem három legcsodásabb napja volt. Az elején nagyon izgultam. Nagyon sokat segítettek az önismereti órák, ezeket nagyon hasznosnak tartok. A filmnézés és az azt követő vita fantasztikus ötlet. Az utolsó napi programok pedig még ennél is jobbak voltak. A

vetélkedőben legyen sportfeladat is a jövőben! – Még több csoportos foglalkozást, de ne úgy, hogy mindig mindenki ugyanabban a csoportban dolgozik, hanem úgy, hogy váltanánk egymást, pl. naponként. – Vincze tanár úrban kellemesen csalódtunk. Jó értelemben. – Remek volt! Érdekesen, játékosan ismerhettük meg egymást. – Az első napon féltem, csupa ismeretlen arc vett körül. A feladatok aztán összehoztak bennünket. Csapatként dolgoztunk már a harmadik napon. – Vicces és tanulságos napok voltak! Az első nap kimerítő volt, rendesen elfáradtam. De az izgalomtól! – A felsőbb évesek műsora nagyon látványos és művészi volt. Köszönet érte. Tetszett az, hogy az osztályfőnökök is kaptak feladatokat. – Hiányoltam a sportvetélkedőt. A filmvita szenzációs volt és felettébb fontos. – Remekül éreztem magam. Tetszett a csapatmunka. – Az egész évfolyam számára „együtt is” kellett volna valami feladat. – Még a tanárokat kellett volna megismerni név szerint, jó lett volna, ha őket is bemutatják nekünk, úgy, mint osztálytársainkat megismerhettük. – A programok után sok élménnyel gazdagodtunk, sok barátot szereztünk. Remélem mindez a hasznunkra válik majd itt a négy év alatt!

- ☼ Az Olasz Intézet által szervezett „*Az én Itáliám*” című művészeti versenyen rajzaikért, festményeikért elismerő oklevélben részesült *Karácsony Anna, Bódi Mátyás, Gál Bettina és Plattner Viktor*.

VÖRÖS ORSOLYA, „KECSKEMÉT NAGY TEHETSÉGE”

NÉVJEGY:

1989-ben született Kiskunfélegyházán. 6. osztályos ,koráig a helyi Darvas József Általános Iskola, majd a kecskeméti Lánchíd Utcai Általános Iskola tanulója. 2004 szeptemberétől a Bolyai János Gimnázium 9/A osztályába jár. 2003-ban négypróbázóként országos korosztályos bajnok, távolugrásban országos 2. (521 cm). A 2004-es diákolimpián felállította az országos csúcsot távolugrásban, 602 cm-rel. Nevelőedzői: Fábian József, Vereb Imre. Jelenlegi edzője Adamik Zoltán. Hobbija a sport és a zenehallgatás.

Vörös Orsolya, a KARC sportolója, aki az idei diákolimpián távolugrásban 602 cm-t ért el, és ezzel felállította az új országos csúcsot. Egy magas, törekeny lány, akiről sok mindent el tudtam volna képzelni, csak azt nem, hogy többpróbázó. Orsolyával és edzőjével, *Adamik Zoltánnal* beszélgettünk.

– Orsi nagyon gyors, és olyan szerencsés többpróbázó alkat, akinek nincs gyengébb száma. Az országos öttusa bajnokságon pl. jobb eredményt ért el 100méteres síkfutásban annál, aki egyéniben megnyerte a versenyt. Magasugrásban 160 cm felett van egyéni csúcsa, 11.30-at lök súllyal, és 30 méterre hajítja a gerelyt – mondja róla edzője.

– *Mozgékony gyerek lehettél.*

– Már az óvodában is indultam minden versenyen és a legtöbb esetben nyertem is.

– Ha nem nyer, tud ám dühöngeni. Olyankor szikráznak szemei. Ez azonban nem baj. Az igazi sportoló legyen is dühös, ha veszít, mert az ösztönzést ad. Ötödikes volt, amikor először láttam versenyezni.

– *Átjársz mindennap Kiskunfélegyházáról?*

– Hetedikről jöttem át Kecskemétre, a Lánchídba tanulni, azóta a kecskeméti rokonoknál lakom.

– *Kedvenc számod?*

– Távolugrás, magasugrás, futás.

– Jövő?

– Jövőre, az ifjúsági vb-n hétpróbában a legjobb nyolc közé tud kerülni, ha nem jön közbe semmi, pl. sérülés. Atlétikában kb. 200 versenyzővel kell megküzdeni. Nagy tehát a konkurencia, de Orsi képes döntős lenni. Egy 15 éves lánynál nem szabad eltúlozni semmit, de mivel ez egy mérhető sportág, bátran mondhatom, hogy nagy tehetség. Orsi olyan sportolója a városnak, akire nagyon kell vigyázni.

B. K.

„SZÉPEN ÖSZVESZEDETT SZÓK”

„Ebben a könyvben benne van egész eddigi életem...” – írja Beke József *Szépen öszveszedett szók* c. tanulmánykötetének záró gondolatában. Reméljük, nem utolsó számadás ez a neves kecskeméti tudós-tanár részéről. Mert szükség van írásaira, kutatásaira, nevelő célzatú megjegyzéseire a szakmának és a nyelvet, irodalmat szerető olvasórétegnek.

A Kecskeméti Lapok kiadásában a közelmúltban megjelent kötetben az irodalmi nyelvről válogatott tanulmányait adja közre a szerző. Aki kezébe veszi Beke tanár úr kötetét – Füzi László értő szerkesztésében – valóban a Zrínyitől idézett mottóval találkozhat, benne valóban „szépen öszveszedett szók” vannak. Nekünk, kecskemétieknek különösen fontos munkája a Bánk bán-szótár és Katona remekéről szóló több írás. A kötet másik meghatározó témája Beke József nagy lélegzetvételű munkája, a Zrínyi-szótár, és a hozzá kapcsolódó cikkek. Ezekben egyszerre tudja elkápráztatni olvasóját elegáns stílusával és tudós precizitásával. Tanárhoz illően józan, mértéktartó és információkban gazdag, tudóshoz illően pedig távlatos és mérnöki pontos. „Csodát” ad közre kötetében. Írásaiban hirdeti, ím lássátok, olvassátok, a napi iskolai munka mellett, azt kiegészítve, gazdagítva írtam korszakos, hiánypótló tanulmányaimat. Sok-sok magyar szakos kollégájának, s remélve, tanítványának szerez ezekkel örömet, akik majd óráikon egy kicsit másként is tanulják és tanítják a szemléletében is gazdag anyagot.

A tanár álma, hogy „folytatódjon” tanítványaiban, bennük és általuk éljen tovább, nem csak órai emlékként, hanem személyiségformálóként, lelket is gazdagítóként, tartást adóként is. Számomra különösen kedves, közel álló írása a szakdolgozatából *kiterelvényesedett Juhász Gyula stílusának versmondattani vizsgálata*, vagy *A szereplők megnevezései a Bánk bánban és a Dramaturgiai eszközök a Bánk bán szövegében*. Hogy miért? Mert új módszert és ötleteket adott óráimhoz, gazdagítva ezzel a közös feldolgozást. Tudnunk kell, hogy a Bánk bán mellett az ő nyelvészeti „édes gyermeke” Zrínyi, és a róla szóló írások, amelyekben helyreigazít, árnyal, pontosít, új aspektusokat ad. Beke tanár úr az a fajta nyelvész, aki ars poeticájában sugallja, hogy a nyelv „nemcsak anyaga lehet a műalkotásnak, hanem eleven kötelék is egyben, mely hordozza és közvetíti a szellemiséget téren és időn át... a ma és jövő embere számára.”

A kötetben megjelent írásokkal – kibővítve vagy átszerkesztve – korábban is találkozhattunk már az Irodalomismeretben, a Magyar Nyelvőrben, a Színháztudományi Szemlében, a Forrásban.

A Kecskeméti Lapok lokális értékeket szolgáló kiadói missziójában Beke József legújabb kötete fényjelző. Azt jelzi, hirdeti, hogy él köztünk egy most már izig-vérig „kecskeméti” ember, akinek élete, „kenyere” az értékteremtő szíves szolás, és aki Németh László-i *módon* „kívánja a jót, akarja az igazságot”, és tenni a legjobbat.

Bízom benne, hogy e túlfűtött és érdekektől polarizált világunkban *nem különös* dolog az, ha egy volt *bányais* tanár könyvét egy *bolyais* kollégája ajánlja az olvasók figyelmébe. Teszi mindezt tisztelettel és nagyrabecsüléssel.

Dr. Kovács István

PREVENCIÓ A BOLYAIBAN

A Bolyai János Gimnáziumban több éves prevenciós munka során jelentős eredményeket értek el ezen a téren. Az intézményben, ahol kiemelt szerepe van a diákok egészséges életmódra nevelésének, hét éve működik az osztályfőnöki órák keretében az önismeret-fejlesztő foglalkozássorozat 9-10. évfolyamon. Ezeken a foglalkozásokon szerzett tapasztalataik, valamint helyzetértékelő felméréseik alapján az iskola egészségnevelő programjában a droprevencióra helyezik a fő hangsúlyt – tudtuk meg *Csupák Adrientől*, az intézmény ifjúságvédelmi felelős drogkoordinátorától.

A DROG-STOP program keretében egy átfogó, minden osztályra kiterjedő előadássorozatot valósítottak meg neves előadók jelentévével. Sikert a tanárok számára is kiszélesíteni a programot, melyben a kábítószerrel kapcsolatos konfliktushelyzeteket dolgozták fel pszichodramatikus eszközökkel. A város középiskolásai számára prevenciós céllal elindították a kábítószer-fogyasztás veszélyének kitett és érintett fiatalok ön- és egymást segítő, kapcsolattartó MAGADÉRT nevű csoportját. A csoport közösségi élményeken keresztül hozzájárul a pozitív énkép megerősítéséhez, és a helyes döntések meghozatalához.

Szakemberek bevonásával kiadtak egy ingyenes tájékoztató anyagot Anyagismeret címmel, amely a kábítószer-fogyasztás veszélyének kitett iskolás generációt célozta meg. Szerkesztettek egy hasonló szemléletű kiadványt a szülők számára VEDD ÉSZRE! címmel. Az iskola szoros kapcsolatban áll a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat szakembereivel. A 2003/2004-es tanévben a GYISM-hez benyújtott sikeres pályázatnak köszönhetően tovább fejleszthették prevenciós programjukat, amelynek keretében a RÉV az egész iskolára kiterjedő előadássorozatot tartott az érintett gyerekek és a tanárok számára is. Az előadások hallgatói közé szeptembertől a szülőket is be kívánják vonni.

KARÁCSONY JUDIT

NYELVÉVEL ÉG A NEMZET!

Napjainkban elárasztanak bennünket a „gagyik”. Gondolok itt első sorban a valóságshow örületre, mely műsor és melynek „sztárjai” mindennapjaink részévé váltak.

Reggel az újságosnál a legújabb szenzációval, mely kétség nélkül botrány(os), felvértezett pletykalapok tekintenek ránk, este a főműsoridőben közel egy órán keresztül hallgathatjuk a válogatott trágárságokat, de ebből még az éjszakai adás alkalmával is jut egy adaggal, csak hogy teljes legyen a műsor, és még véletlenül se teljen el egy napszakunk ízléstelenségek, és ocsmányságok nélkül.

A gagyik, beleértve a valóságshow-t és minden ehhez kapcsolódó örületet, nyelvünkre is igen nagy hatással vannak. Sosem látott-hallott kifejezések, „szócsinálmányok” látnak napvilágot, és szép lassan, alattomosan beépülnek ezek a köznyelvbe. Tiltakozunk ellene, elutasítjuk, vagy megmosolyogjuk, ám egy szép napon azon kapjuk magunkat, hogy „csipáznak” minket, minden „sirály”, és ha mindez nem lenne világos és érthető, akkor majd jól megmondják nekünk a „frankót”.

Nem is csoda, hiszen mit várunk egy olyan műsortól, ahol az ocsmányság, trágárság, szleng, káromkodás, igénytelenség, ízléstelenség diadalát ülik a kultúra felett. Ez a show nemcsak viselkedés vagy tudásbeli, de nyelvi színvonalát tekintve is egy hatalmas nagy nulla! Uralkodó elemei az ócska panelszövegek, a nyelvi közhelyek, a gondolat nélküli szóismétlések. (*király* vagy *sirály*, mikor hogy tetszik, *csipázom*, *vágom*, *nem gáz*, *frankó*, *bevállalom* stb.) Visszataszítóak, és undorítóak ezek az agyszűkítő, sablonos nyelvi

kifejezések. Mindez nem más, mint nyelvi környezetszennyezés. Íme a „villa- szótár”, azaz a nyelvi ragadványok tára:

Frankó- igaz, helyes dolog. Vágom- értem. Csipázom- kedvelem. Sirály- nagyon klassz. Nem gáz- nem probléma. Bevállalom- benne vagyok a dologban. Para- gond, aggodalom. No para- ne aggódj!

Ez a fajta nyelvi hulladék szókinccsromboló is! A mai gyerekek sajnálatos módon kis szókinccsel bírnak. Egy-egy szóra, kifejezésre kevés szinonimát ismernek. Ehhez hozzátartozik még a szállóigék, szólásaink, mondásaink egyre mellőzött használata is. Pedig a nyelvművelés elsődleges feladata lenne mindezt a gyerekekkel megtaníttatni, hogy minél szebben, választékosabban tudják kifejezni magukat. Ehelyett üdvözölhetjük a szép beszéd és a kultúra halálát. Íme: „*Mátyás királyt is csipáztam, egy rohadt nagy rock and roll király volt!*” (A nyolc általánost végzett Indián) „*Jól kijövök veled, nagyon csipázom.*” (A benzinkutas) „*Dobd le magadról a parát!*” (Szilvi, a „táncosnő”) „*Nem bírom ki, hogy ne mondjam el a frankót.*” (Szilvi)

Mi jellemzi a tökéletes kérőlakót? – tette fel a nagy kérdést a műsorral foglalkozó magazin. Nos, elsődlegesen a nulla filozófiai gondolat. Másodlagos ismertetőjele az érdeklődésnélküliség, amelyet a nyelvhasználatuk is tükröz. („*Minek beszéljek nyelveket? Én büszke vagyok arra, hogy magyar vagyok!*” – jelentette ki az IQ király Segal, akiről eddig sem feltételeztünk túl sokat, de ezzel a megnyilvánulásával úgy hiszem, teljes mértékben megmutatta pont agyának véges kapacitását.)

A szereplők, a villalakók további jellemzői, hogy rossz beszédűek. Nyávognak, affektálnak, gyorsan, érthetetlenül beszélnek, az artikuláció teljes hiánya jellemzi őket. (Aligha fordult elő a némafilmek vetítése óta, hogy magyar embert magyar TV műsorban feliratozni kellett volna!) Nincsen beszédükben értelmes gondolat. Ha szóvirágokkal, szállóigékkel, vagy egyéb frazeológiai kifejezéssel erőlködnek, abból is csak azt tudjuk leszűrni, hogy a hülyeségnek tényleg nincs határa. Ez aztán az igazi valóságokk! *Itt az ész a tét!*

Ennek kapcsán fölmerülhet bennünk pár kérdés, többek között, hogy miért kerülnek be ezek a szavak a mindennapi beszédbe? Miért válik a nyelvi gagyi tömegesen elterjedté? Ahhoz, hogy a válaszhoz a kulcsot megtaláljuk, először is a „parádés” nézettségi adatokat kell megvizsgálnunk.

Íme a tények: Magyarországon három hónap alatt átlagosan 25 reality műsort néz meg egy lakos. Hozzávetőlegesen 25 milliószor ragadják meg a telefont az országban a nézők egy-egy show kapcsán. Így a lakosságnak, a számítások szerint, ez idáig sikerült „összetárcsázni” úgy 4-5 milliárd forintot. Az egyik TV műsorokat ismertető újság felmérése szerint a legnézettebb show-műsor közel négy héten keresztül a Való Világ volt. Ha összeadom a részadatokat, akkor az eredmény *8.87 millió fő*, vagyis annyi, mintha majdnem az egész ország nézte volna a műsort.

A valóságshow és a hozzá tartozó összes örület vírusa (gondolhatunk itt például a Sztárbox műsornak nevezett bohóckodásra) a tizenéves gyerekekre a legveszélyesebb, mivel ők a bálványt, a vagányt, ezáltal a követendő példát látják ezekben a „három napos” sztárocskákban. Szócsinálmányaik divatossá, mindennapossá és elterjedté válnak, az elszólások közkinccsé lesznek. Példát látnak a munka nélküli sikerben.

Nem a helyes kifejezések rögzülnek bennük, mert a média nem ad rá lehetőséget, ám az agy-, gondolat- és szókinccsszűkítésre annál inkább. Észre sem veszik, és lassan öntudatlanul is használni kezdik a hibásan megfogalmazott szólásokat, a nyelvi szemetet. Hála a média sikeres gagyi hadjáratának, a választékos beszédet már nem nagyon *csipázza* senki, és ameddig régen a szép magyar beszéd, addig manapság az ordenáréság a követendő.

Ezen kívül a média, a birka tömegeket manipuláló istenség sikersztorivá emeli a műsort. Amíg jó évtizedekkel ezelőtt a kultúra „dicső múltjában” még az esztétikai értékre, a szépre voltak kíváncsiak az emberek, addig manapság a „sivár jelenben” a társadalmat az érdekli, hogy ki, hol és mikor csinál már valami botrányt, hadd legyen min csámcsogni végre!

Itt a nyelv a tét!!! A jövődöbéli nemzedék nyelve! A valóságshow-ban gombamód szaporodó aranyköpések – amit én csak egyszerűen nagybetűvel HÜLYESÉGnek neveznék, nem rögzülnének. A divatszavakká lett „csá-csumi” és társaik rövid időn belül a feledés messzi homályába vesznének, ha a műsort kísérő adások (*Fókusz, Találkozások, spotok, Sztárbox* esztelenség stb.) nem segítenék a köznyelvi használatba való beépülést. A média társadalmasítja ezt a nyelvi problémát! Bulvárosodik a sajtó is – az értéket, az információt gagyinak adják el.

Mit tehet a nyelv művelés? *Az ilyesfajta médiavalóság* olyan erőteljes, hogy a nyelv művelés fel sem veheti vele a versenyt. De vajon megérné-e? A nyelv művelés és a nyelv művelő több éves tapasztalatra támaszkodik, ezek a divatszavak pedig csupán „nyelvi pillanatok”. Amilyen gyorsan keletkeznek, olyan gyorsan is tűnnek el. Így nem mások csupán, mint egy rövid kor kórtünetei.

Felmerülhet a kérdés, hogy valóban ez a való világ? Mert ahogyan a szlogen hirdeti: *Valóság csak egy van!* De nem mindegy, hogy milyen. Hogy az egyik villalako elnyafogott kijelentését idézzem: „*Én képviselem az értelmiséget!*”, akkor azt mondom, hogy én inkább nem akarok értelmiségi lenni.

Ezzel párhuzamosan viszont eszembe jutott a következő is: „*Minden nemzet a maga nyelvéről ismertetik meg igazán.*” Ebből viszont nem engedhetünk! Én azt akarom, és remélem, még velem együtt sokan, hogy sokáig legyen még szép magyar szó és beszéd! Én nem akarom, hogy csipázzanak, engem kedveljenek, és nem akarok *sirály* lenni, csupán jó ember és a *frankót* se mondja meg nekem senki, csak az igazat, és a szépet.

Minderre válaszul Kazinczy mondatát tudnám idézni: „*A nyelv dolgában (...) a fő törvény (...) a nyelv ideálja, hogy a nyelv az legyen, aminek lennie illik: hív, kész és tetsző magyarázója mindannak, amit a lélek gondol és érez.*” Nyelvével is éljen a nemzet, mert „*Nyelvében él a nemzet!*”